

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D., a soudců Mgr. Filipa Skřivana a JUDr. Ing. Venduly Sochorové v právní věci

navrhovatele: **Výbor pro konání místního referenda**
zastoupen obecným zmocněncem J. S.
bytem X

proti odpůrci: **obec Nové Dvory**
sídlem Nové Dvory 89
zastoupena Mgr. Ivanou Kadlecovou, advokátkou
sídlem Pařížská 204/21, Praha 1

o návrhu ze dne 2. 9. 2025 na vyhlášení místního referenda v obci Nové Dvory

takto:

- I. Vyhláší se místní referendum v obci Nové Dvory o této otázce: *„Požadujete, aby zastupitelstvo obce Nové Dvory zamítlo výstavbu větrných elektráren na katastrálním území obce Nové Dvory?“*
- II. Místní referendum se bude konat současně s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ve dnech 3. a 4. října 2025.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Navrhovatel dne 13. 8. 2025 podal odpůrci návrh na konání místního referenda současně s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ve dnech 3.-4. října 2025 s otázkou: *„Nesouhlasím s výstavbou větrných elektráren na katastrálním území obce Nové Dvory.“* Odpůrce přípisem ze dne 22. 8. 2025 vyzval navrhovatele, aby odstranil nedostatky návrhu. Dle odpůrce návrh nesplňoval požadavky § 8 odst. 3 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o místním referendu“). Nebylo z něj zřejmé, zda odpověď „ANO“ znamená souhlas se zákazem výstavby, či souhlas s výstavbou. Dle judikatury jsou vhodnější otázky formulované v kladném tvaru (např. začínající slovy „Souhlasíte s tím, aby...“), které umožňují jednoznačné vyjádření vůle občanů.
2. Navrhovatel v návaznosti na tuto výzvu navrhl přípisem ze dne 27. 8. 2025 nové znění otázky: *„Požadujete, aby zastupitelstvo obce Nové Dvory zamítlo výstavbu větrných elektráren na katastrálním území obce Nové Dvory?“*
3. Dne 2. 9. 2025 se konalo zasedání zastupitelstva odpůrce. Na něm se zastupitelstvo rozhodlo nevyhlásit místní referendum o navržené otázce, neboť jeho vyhlášení by bylo v rozporu se zákonem. Podle § 7 písm. e) zákona o místním referendu nelze referendum konat, pokud se o otázce rozhoduje ve zvláštním řízení. Samotné „zamítnutí výstavby“ spadá právě do těchto Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

9/2025

procesů (např. vydání územního plánu, EIA, stavební povolení apod.). Formulace otázky je dále v rozporu s § 8 odst. 3 zákona o místním referendu, neboť je kapciózní a zavazuje zastupitelstvo k určitému způsobu hlasování.

4. Aby se občané obce mohli vyjádřit k problematice výstavby větrných elektráren a aby bylo možno referendum konat společně s volbami Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, vyhlásilo současně samo zastupitelstvo ve stejném termínu místní referendum s následujícími dvěma otázkami: 1. „*Souhlasíte s výstavbou větrných elektráren v k.ú. Nové Dvory?*“ 2. „*Souhlasíte s výstavbou větrných elektráren v k.ú. Nové Dvory, pokud BUDOU větrné elektrárny postaveny na sousedních pozemcích v k.ú. Velká Losenice?*“

II. Návrh a jeho doplnění

5. Navrhovatel se návrhem ze dne 2. 9. 2025 domáhal toho, aby zdejší soud vyhlásil současně s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ve dnech 3.-4. října 2025 místní referendum v obci Nové Dvory s touto otázkou: „*Souhlasíte s tím, aby zastupitelstvo obce Nové Dvory učinilo veškeré kroky proti výstavbě větrných elektráren na katastrálním území obce?*“.
6. Odkazuje na § 13 odst. 1 zákona o místním referendu, podle něhož pokud je návrh občanů podpořen potřebným počtem podpisů a splňuje zákonné náležitosti, je zastupitelstvo povinno místní referendum vyhlásit. Zastupitelstvo není oprávněno otázku přípravného výboru nahrazovat jinou otázkou ani návrh ignorovat.
7. V doplnění navrhovatel uvádí, že v původním návrhu byla omylem uvedena nesprávná formulace otázky. Správná a finální podoba otázky, kterou přípravný výbor občanům předkládá k vyhlášení, zní: „*Požadujete, aby zastupitelstvo obce Nové Dvory zamítlo výstavbu větrných elektráren na katastrálním území obce Nové Dvory?*“ Navrhovatel žádá soud, aby vycházel z tohoto opraveného znění. Otázka se dle navrhovatele netýká vydání individuálních správních rozhodnutí, nýbrž obecného politického rozhodnutí zastupitelstva obce, zda podpoří či nepodpoří záměr výstavby větrných elektráren na území obce. Otázka není dle navrhovatele ani kapciózní. Naopak referendum vyhlášené zastupitelstvem může být matoucí, neboť druhá otázka obsahuje podmínku týkající se obce Velké Losenice.

III. Vyjádření odpůrce

8. Odpůrce ve svém vyjádření k prvotnímu návrhu (před jeho opravou) uvádí, že soud nemůže rozhodovat o vyhlášení referenda k otázce, která nebyla přípravným výborem vůbec formulována ani předložena odpůrci, a tudíž nebyla ani předmětem jednání zastupitelstva.
9. Dále odpůrce opakuje argumentaci uvedenou v zápisu z jednání zastupitelstva a zdůrazňuje, že zastupitelstvo zachovalo smysl a účel institutu místního referenda, umožnilo jeho konání v termínu požadovaném navrhovatelem a zajistilo občanům možnost jasně a srozumitelně vyjádřit svůj postoj k otázce výstavby větrných elektráren v obci Nové Dvory.

IV. Posouzení věci

10. Návrh byl podán včas [§ 57 odst. 2 písm. b) zákona o místním referendu], osobou k tomu oprávněnou (§ 57 odst. 1 zákona o místním referendu). Jedná se o návrh dle § 91a odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 57 odst. 1 písm. b) zákona o místním referendu. Právo domáhat se vyhlášení místního referenda dle uvedených ustanovení má přípravný výbor za podmínky, že zastupitelstvo Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

9/2025

obce nerozhodlo o návrhu přípravného výboru na vyhlášení místního referenda nebo rozhodlo o tom, že místní referendum nevyhlásí.

11. Navrhovatel v původním návrhu žádal o vyhlášení místního referenda o odlišné otázce oproti té, která byla předmětem rozhodování zastupitelstva v rámci jednání dne 2. 9. 2025. S odpůrcem se lze ztotožnit v tom, že v takovém případě by navrhovatel bez dalšího nemohl být se svým návrhem úspěšný.
12. Navrhovatel však v doplnění návrhu uvedl, že se z jeho strany jednalo o omyl a vyjasnil, že požaduje, aby zdejší soud vyhlásil místní referendum o otázce „*Požadujete, aby zastupitelstvo obce Nové Dvory zamítlo výstavbu větrných elektráren na katastrálním území obce Nové Dvory?*“, tj. o otázce, o níž zastupitelstvo odpůrce na jednání dne 2. 9. 2025 rozhodlo, že místní referendum nevyhlásí. Zdejší soud proto vzal tuto změnu na vědomí, s doplněním návrhu seznámil odpůrce a projednal návrh ve znění této změny.
13. Podle § 6 zákona o místním referendu *v místním referendu se rozhoduje o věcech, které patří do samostatné působnosti obce nebo statutárního města.*
14. Podle § 7 písm. e) zákona o místním referendu *místní referendum nelze konat v případech, kdy se o položené otázce rozhoduje ve zvláštním řízení.*
15. Podle § 8 odst. 3 zákona o místním referendu *otázka navržená pro místní referendum musí být jednoznačně položena tak, aby na ni bylo možno odpovědět slovem „ano“ nebo slovem „ne“.*
16. Možnost občanů vyjádřit se formou místního referenda k otázkám rozvoje obce představuje jejich ústavně zaručené základní politické právo a vztahuje se na ně v plném rozsahu čl. 22 Listiny, podle něhož výklad a používání zákonné úpravy musí umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti. Otázky přípustnosti konání místního referenda je proto třeba hodnotit nikoliv restriktivním, formalistickým způsobem, nýbrž způsobem, zohledňujícím skutečnost, že se jedná o jednu ze základních forem demokracie. Jinak řečeno, v pochybnostech by měly soudy rozhodovat ve prospěch konání místního referenda, ledaže se prokáže, že referendum nemůže být vyhlášeno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2012, č. j. Ars 1/2012-26).
17. Kromě referenda ratifikačního (decizního), na základě jehož výsledku rozhoduje obec v rámci své samostatné působnosti s konečnou platností, se mohou konat i referenda konzultativní. Jejich výsledkem je pak určité stanovisko, které má obec zastávat ve věcech, k nimž se může vyjádřit, zúčastnit se jejich projednání atp., nikoliv však o nich sama rozhodnout (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2015, č. j. Ars 11/2014-42, č. 3211/2015 Sb. NSS). Výsledek platného a závazného konzultativního referenda je nutné interpretovat tak, že obec zavazuje k prosazování vysloveného názoru občanů (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2019, č. j. Ars 1/2019-38). Tento názor pak orgány obce prosazují pomocí prostředků, jimiž jsou dle právního řádu vybaveny (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2012, sp. zn. III. ÚS 263/09, N 27/64 SbNU 285, srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2022, č. j. Ars 4/2021-36).
18. V souladu s § 6 zákona o místním referendu lze referendum konat pouze ve věcech, které spadají do samostatné působnosti obce, s výjimkou případů taxativně uvedených v § 7 téhož zákona. V místním referendu tudíž nelze uložit orgánům obce provedení úkonů, které patří do přenesené působnosti obce nebo nepatří do působnosti obce vůbec (viz rozsudek

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

9/2025

Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2012, č. j. Ars 4/2012-47, č. 2760/2013 Sb. NSS). Zároveň je však třeba zdůraznit, že konání referenda nebrání skutečnost, že určitá věc byla, je či bude předmětem správního řízení v přenesené působnosti (viz nálezn Ústavního soudu ze dne 13. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 101/05, N 48/44 SbNU 619).

19. Výluka z možnosti konat místní referendum podle § 7 písm. e) zákona o místním referendu tedy dopadá jen na případy, kdy zákon zakládá obci pravomoc rozhodovat o věci patřící do samostatné působnosti obce ve zvláštním řízení, tj. v řízení formálně upraveném procesním předpisem. Zároveň ovšem platí, že místní referendum týkající se změn územního plánu je obecně přípustné. Výsledek referenda, spočívající v tom, že občané obce vyjadřují např. nesouhlas s realizací určitého developerského či průmyslového projektu na území obce, je nutno interpretovat tak, že orgány obce jsou zavázány prosazovat názor občanů těmi prostředky, které jim právní řád dává k dispozici (usnesení zdejšího soudu ze dne 22. 6. 2022, č. j. 63 A 4/2022-65, č. 4381/2022 Sb. NSS, a tam odkazovaná judikatura).
20. Při promítnutí uvedených východisek na nynější věc je zdejší soud přesvědčen, že vyhlášení místního referenda nebrání překážky ve smyslu § 7 písm. e) zákona o místním referendu. Pokud odpůrce odkazuje na procesy podle zvláštních zákonů (např. vydání územního plánu, EIA, stavební povolení apod.), pak posuzování vlivů na životní prostředí a vydání stavebního povolení vůbec nespádají do samostatné působnosti obce a použití uvedeného ustanovení je proto vyloučeno. Otázky výstavby větrných elektráren mohou být též otázkami územního plánování, územní plánování však do samostatné působnosti obce spadá a konání místního referenda ohledně otázek souvisejících s územním plánováním je obecně přípustné.
21. Z hlediska jednoznačnosti ve smyslu § 8 odst. 3 zákona o místním referendu musí mít položená otázka v daném kontextu relativně přesný význam, který neumožňuje konkurující výklad. Nesmí být matoucí, vnitřně rozporná, dezinformační, sugestivní či kapciózní, nekonkrétní či neurčitá. Otázka by zároveň měla být přiměřeně stručná, přehledná a syntakticky nekomplikovaná (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2022, č. j. Ars 4/2021-36).
22. Zdejší soud nepokládá otázku navrhovatele za kapciózní. Kapciózní otázka je taková otázka, která je klamavá, úskočná a předstírající nepravdivé skutečnosti. Odpůrce blíže nevysvětlil, z jakých důvodů daná otázka tyto vlastnosti vykazuje. Pokud jde o závaznost vůči zastupitelstvu k určitému způsobu hlasování, pak podle § 49 zákona o místním referendu platí, že *rozhodnutí v místním referendu je pro zastupitelstvo obce, zastupitelstvo statutárního města a orgány obce a statutárního města závazné*. Závaznost pro zastupitelstvo je tedy s výsledky místního referenda imanentně spjata.
23. K dalším úvahám je třeba předeslat, že soud v řízení o návrhu na vyhlášení místního referenda vstupuje do pozice obecního zastupitelstva; přezkoumává totiž v první řadě skutečnost, zda lze o navržené otázce místní referendum konat, a jeho rozhodnutí tak nahrazuje rozhodnutí zastupitelstva obce (§ 57 odst. 3 zákona o místním referendu). Při rozhodování podle § 91a odst. 1 písm. b) s. ř. s. tedy soud neposuzuje primárně zákonnost rozhodnutí zastupitelstva o nevyhlášení místního referenda, nýbrž zákonnost samotného návrhu na jeho vyhlášení.

9/2025

24. Z tohoto důvodu zdejší soud nad rámec argumentace odpůrce zkoumal soulad navrhované otázky s § 6 zákona o místním referendu, podle něhož se v místním referendu rozhoduje o věcech, které patří do samostatné působnosti obce.
25. Obecně platí, že v místním referendu nelze uložit orgánům obce provedení úkonů, které patří do přenesené působnosti dané obce nebo které do působnosti této obce vůbec nenáleží, byť by se dotýkaly zájmů obce a jejích občanů. V opačném případě by omezení stanovené v § 6 zákona o místním referendu postrádalo smysl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2012, č. j. Ars 4/2012-47, který se shodou okolností také týká plánované výstavby větrných elektráren).
26. Primárním východiskem k posouzení souladu položené otázky s § 6 zákona o místním referendu je znění položené otázky, neboť pouze z ní lze zjistit, o čem mají občané v referendu rozhodnout. Formulace položené otázky má význam jak z hlediska odpovědného rozhodnutí občanů o tom, jak budou hlasovat, tak z hlediska závaznosti rozhodnutí přijatého v místním referendu. Má-li rozhodnutí přijaté v místním referendu uložit orgánům obce provedení určitých úkonů, musí být určitým a srozumitelným způsobem stanoveno, o jaké úkony má jít.
27. Při přezkumu je třeba brát v úvahu i zřejmý smysl a účel položené otázky. Jak dále plyne z judikatury, formulace otázek pokládaných v referendech by neměla být hodnocena přísně a vždy je třeba posuzovat položené otázky také v kontextu veřejné debaty v dané obci (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 9. 2021, č. j. Ars 6/2020-85). Jedině tak lze vyhodnotit, zda by rozhodnutí v referendu skutečně opravňovalo či zavazovalo orgány obce k úkonům, které nespádají do její samostatné působnosti. Vždy je tedy třeba posoudit konkrétní znění otázky navrhované v referendu a zároveň vzít v úvahu všechny relevantní skutkové okolnosti.
28. V odkazovaném rozsudku ze dne 31. 10. 2012, č. j. Ars 4/2012-47, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že navrhovaná otázka ve znění „*Souhlasíte s tím, aby zastupitelstvo Obce Chvalovice neprodlleň zakázalo a nepovolovalo v katastru obce výstavbu větrných elektráren*“ je v rozporu s § 6 zákona o místním referendu. Tato otázka totiž implikuje, že o zákazu a nepovolení výstavby má být autoritativně rozhodnuto zastupitelstvem obce, což mu nepřísluší. Uvedený závěr byl vysloven za situace, kdy ve věci výstavby větrné elektrárny na území obce již proběhla celá řada procesů – byla vydána změna č. 2 územního plánu, která výstavbu umožnila, bylo vydáno souhlasné stanovisko k posouzení vlivu na životní prostředí EIA, kladné závazné stanovisko k posouzení zásahu do krajinného rázu a územní řízení bylo ukončeno rozhodnutím o umístění stavby.
29. V nynější věci je ovšem situace diametrálně odlišná. Byť je prakticky vždy možné uvažovat o tom, zda by odlišná formulace otázky nebyla „vhodnější“, ani z jejího doslovného znění neplyne, že by zastupitelstvo mělo na základě výsledků místního referenda větrnou elektrárnu autoritativně „zakazovat“ či „nepovolovat“.
30. Je obecně známou skutečností, že výstavba větrných elektráren v obci představuje dlouhodobou a relativně nákladnou investici, která může také budít určitou kontroverzi. Výstavbou větrné elektrárny vzniká nový prvek v krajině, a ten mohou někteří obyvatelé vnímat jako rušivý. Na druhou stranu jsou s výstavbou větrné elektrárny spojeny i některé nesporné výhody pro obyvatele obce – jde o šetrný zdroj energie, na základě dohody

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

9/2025

s investorem (výrobcem energie) zpravidla občané obce dosáhnou na nižší ceny za odebíranou energii (oproti tržním cenám) a obec získá dodatečné prostředky do obecního rozpočtu, které je možné využít pro rozvoj obce (např. oprava či vybudování infrastruktury, školky apod.).

31. Vážení konkurujících si zájmů probíhá za současné právní úpravy na počátku v politické rovině na úrovni obce. Za této situace je zcela legitimní, aby se k dané problematice vyjádřili občané obce prostředky přímé demokracie. Výsledkem této „prvotní fáze“ je politické rozhodnutí obce o tom, zda bude výstavbu větrné elektrárny na území obce podporovat a s investorem spolupracovat, či nikoliv. Ani nesouhlas obce nemusí nutně znamenat, že větrná elektrárna na jejím území postavena nebude. S ohledem na různé právní prostředky, kterými může obec výstavbě bránit nebo přinejmenším investorovi, obrazně řečeno, „házet klacky pod nohy“, je však za současné právní úpravy pravděpodobné, že v případě nesouhlasu obce investor od svého záměru upustí nebo jej realizuje na jiném místě.
32. Toto obecné pojednání je důležité z hlediska kontextu situace v obci Nové Dvory. Zde je podle všeho v plném proudu právě ona úvodní politická fáze celého procesu. Z veřejně dostupných informací (internetové stránky obce Nové Dvory) lze totiž bez jakýchkoliv obtíží zjistit, že veřejná debata na téma větrných elektráren probíhá v obci kontinuálně již minimálně od roku 2023.
33. V poslední době tato debata vyústila ve vyhlášení ankety v únoru 2025, v níž mohli hlasovat občané obce starší 15 let. Občané se v anketě vyjádřili tak, že pokud budou stát větrné elektrárny v katastru sousední obce Velké Losenice, pak 67 % zúčastněných občanů souhlasí s výstavbou i v katastrálním území odpůrce. V případě, že větrné elektrárny v katastru Velké Losenice nebudou, pak bylo 46 % zúčastněných občanů pro výstavbu, 54 % zúčastněných občanů bylo proti.
34. Téma se opakovaně diskutovalo v zastupitelstvu. Na zasedání zastupitelstva obce dne 18. 3. 2025 přijalo zastupitelstvo usnesení, kterým *„neschvaluje výstavbu větrných elektráren v katastrální území Nové Dvory“*.
35. Další zasedání zastupitelstva se konalo dne 29. 4. 2025. Na něm zastupitelstvo usnesením *„schvaluje výstavbu větrných elektráren firmou ČEZ obnovitelné zdroje v katastrální území Nové Dvory u Velké Losenice v případě, že budou postaveny v sousedním katastru Velké Losenice s podmínkou ve smlouvě s investorem: pokud NEBUDOU větrné elektrárny postaveny na sousedních pozemcích v k.ú. Velká Losenice NEBUDOU postaveny ani na pozemcích v k.ú. Nové Dvory u Velké Losenice.“* Po schválení výstavby větrných elektráren přijalo zastupitelstvo usnesení, kterým *„pověřuje starostu obce zadáním analýzy na posouzení ekonomické výhodnosti jedné ze tří variant nabídnutých společností ČEZ obnovitelné zdroje a nechat zkontrolovat navržené smlouvy po právní stránce“*.
36. Dne 2. 7. 2025 obdrželo zastupitelstvo odpůrce petici proti záměru výstavby větrných elektráren. Na svém zasedání dne 22. 7. 2025 zastupitelstvo setrvalo na svém stanovisku, v němž vyjádřilo souhlas s výstavbou větrných elektráren v katastrálním území Nové Dvory, a to pouze za předpokladu realizace výstavby i v katastrálním území Velké Losenice.
37. Za nastíněné situace dle zdejšího soudu není rozumných pochyb o tom, že prizmatem běžného občana obeznámeného s děním v obci a s dlouhodobě probíhající veřejnou debatou stran výstavby větrných elektráren je možné otázku přípravného výboru interpretovat Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

9/2025

výhradně tak, že účelem místního referenda není zavázat zastupitelstvo k zamítnutí návrhu na výstavbu větrných elektráren v některém z řízení spadajících mimo samostatnou působnost obce (a nesměruje ani přímo ke změně územního plánu), nýbrž v případě kladné odpovědi donutit zastupitelstvo, aby opakovaně přehodnotilo své usnesení, kterým naposledy výstavbu větrných elektráren v první (politické) fázi procesu „schválilo“, a to tak, aby ji nyní bezpodmínečně zamítlo, tj. vyslovilo nesouhlas.

38. Zdejší soud proto dává navrhovatelům za pravdu v tom, že nebyly dány důvody pro to, aby zastupitelstvo místní referendum o otázce navržené přípravným výborem na svém zasedání dne 2. 9. 2025 neschválilo.
39. Zdejší soud za této situace vážil, zda návrhu přípravného výboru nebylo fakticky vyhověno již tím, že na jednání dne 2. 9. 2025 vyhlásilo zastupitelstvo odpůrce vlastní referendum. Pokud by bylo vyhlášeno referendum o otázce, která obsahově plně pokrývá návrh přípravného výboru, mezi otázkami by nebyl významový rozdíl, byly by občanem chápány totožně (a to i na emoční úrovni vyplývající z použitého pojmosloví) a referendum by bylo vyhlášeno v termínu požadovaném přípravným výborem, nebyl by zde prostor pro soudní ochranu. Soud by takový návrh odmítl, neboť by nebyla splněna základní podmínka řízení – potřeba ochrany práv (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2015, č. j. Ars 7/2014-126).
40. V nynější věci tomu tak není. Druhá otázka formulovaná zastupitelstvem je podmíněná, a tedy obsahově odlišná. První otázka je otázce navrhované přípravným výborem obsahově bližší, ani ona však není z tohoto hlediska totožná.
41. Otázka přípravného výboru (*„Požadujete, aby zastupitelstvo obce Nové Dvory zamítlo výstavbu větrných elektráren na katastrálním území obce Nové Dvory?“*) je formulována tak, že povede k závaznosti referenda pro zastupitelstvo obce pouze v případě jedné z možných odpovědí, a to odpovědi „ano“. Pokud by byla výsledkem referenda na otázku přípravného výboru odpověď „ne“, znamenalo by to, že zastupitelstvo není povinno zamítnout výstavbu větrných elektráren a je nadále pouze na jeho uvážení, jak se v budoucnu k dané otázce postaví. Může tedy jak setrvat na svém dosavadním postoji, tak tento postoj změnit. Nejvyšší správní soud takové otázky ve své rozhodovací praxi připouští (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2021, č. j. Ars 5/2020-44, a tam citovaná judikatura).
42. Naproti tomu otázka zastupitelstva (*„Souhlasíte s výstavbou větrných elektráren v k.ú. Nové Dvory?“*) je formulována tak, aby byla závazná v případě obou odpovědí. Jelikož se tedy obě otázky významově liší, nelze dospět k závěru, že by bylo návrhu přípravného výboru fakticky vyhověno, a tedy účelu soudní ochrany v nynějším řízení plně dosaženo, vyhlášením zastupitelského referenda.
43. Pokud jde o termín konání místního referenda, pak obecně platí, že *„přípravný výbor má právo na to, aby zastupitelstvo obce vyhlásilo místní referendum v termínu podle jeho návrhu, a tomuto právu je poskytována soudní ochrana“* (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2015, č. j. Ars 11/2014-42). Konání místního referenda společně s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky posiluje a umožňuje faktickou realizaci politického práva ve smyslu čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, zvyšuje pravděpodobnost, že výsledky referenda budou (co do účasti na hlasování) platné, a ostatně, zákon o místním referendu nadto výslovně možnost konání místního referenda souběžně s

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

9/2025

volbami předvídá a pro ten případ v § 5 odst. 1 stanoví, že se hlasování v místním referendu v takovém případě koná ve stejnou dobu, která je stanovena pro konání voleb.

44. Zdejší soud si je vědom, že v důsledku tohoto postupu nemohou být dodrženy některé lhůty stanovené zákonem o místním referendu. Lhůta ke stanovení minimálního počtu členů místní a okrskové komise (§ 21 odst. 2 zákona o místním referendu) a lhůta ke zveřejnění výše odměny pro členy komise (§ 27 odst. 5 téhož zákona) činí 25 dnů. Jak ovšem plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, č. j. Ars 4/2014-107, hodnocení dopadů nedodržení těchto lhůt se nijak netýká soudní ochrany návrhu přípravného výboru ve fázi před samotným konáním místního referenda [§ 57 zákona o místním referendu, § 91a odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.]. Uvedené lhůty pak Nejvyšší správní soud považuje za lhůty pořádkové, které pouze napomáhají řádnému zajištění organizačně-technických aspektů konání místního referenda. Jejich nepatrné zkrácení v důsledku objektivní příčiny tak zásadně není objektivně způsobilé jakkoliv ovlivnit hlasování v místním referendu.

V. Závěr a náklady řízení

45. Z uvedených důvodů zdejší soud vyhlásil dle návrhu navrhovatele místní referendum na území obce Nové Dvory, které se bude konat současně volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ve dnech 3. a 4. října 2025. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
46. Toto usnesení bude doručeno zástupci navrhovatele a zástupkyni odpůrce. Současně bude vyvěšeno na úřední desce zdejšího soudu. Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.). Odpůrce zároveň neprodleně vyvěsí toto usnesení na úřední desce obecního úřadu (§ 13 odst. 2 zákona o místním referendu).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

9/2025

Brno 17. září 2025

David Raus v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.